

www.unetxea.org

2023

Txostena

un
ETXEA

ASOCIACIÓN
DEL PAÍS VASCO
PARA LA UNESCO

UNESCO SUSTATZEKO
EUSKAL HERRIKO
ELKARTEA

NIEVES FERNANDEZ LEHENDAKARIA

Lehendakariarekin bilera Nazio Batuen Egunean.
Gasteiz, 2023ko urriak 24.

UN Etxeko bazkide, laguntzaile eta lagun agurgarriak,

Ohere handia da niretzat gure erakundea den UN Etxearen 2023ko Urteko Memoria aurkeztea. Bertan, aurrerapen esanguratsuak eta helburu garrantzitsuak lortu ditugu urtean zehar. 2023an, tokiko eta nazioarteko eragileekin ditugun ekintzak eta lankidetzak areagotzera bideratu gara, giza eskubideen eremuan Hezkuntza, Zientzia eta Kultura sustatzeko helburuarekin.

2021-2024 Plan Estrategikoaren inplementazioari esker, Euskadin 2030 Agendaren erreferente gisa dugun posizioa sendotu dugu, bazkide eta erakunde pribatu berriekin aliantza berritzaileak ezarriz. Horri esker, gure gizarte-oinarria zabaldu ahal izan dugu, Gobernu Kontseilutik gizartearen funtsezkoak diren eragileak inplikatuta ditugu eta nazioartean dugun presentzia indartu dugu.

Urte honetan, NBEko erakundeekin ditugun harremanak sendotu ditugu, eta bereziki nabarmendu dugu BBK-UNESCO beken gure programaren eragina. Programa horrek aukera paregabeak eman dizkie gizarte-aldaketa eta garapen jasagarriak laguntzeko interesa duten gazte talentudunei.

Hori guztia posible izan da gure talde profesionalaren ahaleginari eta dedikazioari esker; izan ere, talde horren konpromisoa funtsezkoa izan da memoria honetan aurkeztutako aurrerapenak lortzeko. Txabi Anuzitaren ibilbidea aitortu nahi dut bereziki, 12 urteko konpromisoaren eta entregaren

ondoren aurreko erretiroa hartu baitu, gure erakundean aztarna ezabaezina utziz.

2023an azken agurra eman behar izan genion Txomin Bereciartuari. Txomin UN Etxearen sortzaileetako bat izan zen 1991n, eta Ohorezko Bazkideen Aholku Batzordeko kide zen. Erakunde horri lagundu, aholkatu eta lagundu egin dio bere ibilbideko urte guztietan. Bere uste sendoengatik, bere lanagatik, bere gizatasunagatik, erronka berriak irudikatzen eta aurreratzeko duen trebetasun miragarriagatik, bere egiteko eta motibatzen inspirazio eta gogo nekaezinagatik, bere jakinduriagatik, bere enpatiagatik, bere irribarreagatik, erreferente da eta izaten jarraituko du berarekin uneak, solasaldiak, gogoetak konpartitzeko zortea izan dugun pertsonentzat.

Sarrera honi amaiera emateko, 2030 Agendarekin eta giza eskubideekin konprometituta dauden guztiei gonbidapena luzatzen diet UN Etxearekin bat egiteko eta elkarrekin gizarte bidezkoago, berdintasunezkoago eta errespetuzkoago baterantz aurrera egiten jarraitzeko. Mundu hobe baten eraikuntzan lan egiten jarraitzea animatzen zaituztet.

Eskerrik asko eta aurrera konpromisoarekin eta elkartasunarekin!

UN Etxeko lehendakaria

Edizioa: 2023ko martxoak

Isozaki Atea – Bizikidetasun plaza. Uribitarte pasealekua 12, 2. lokala. Bilbo
Tfna: 94 427 64 32
info@unetxea.org – www.unetxea.org

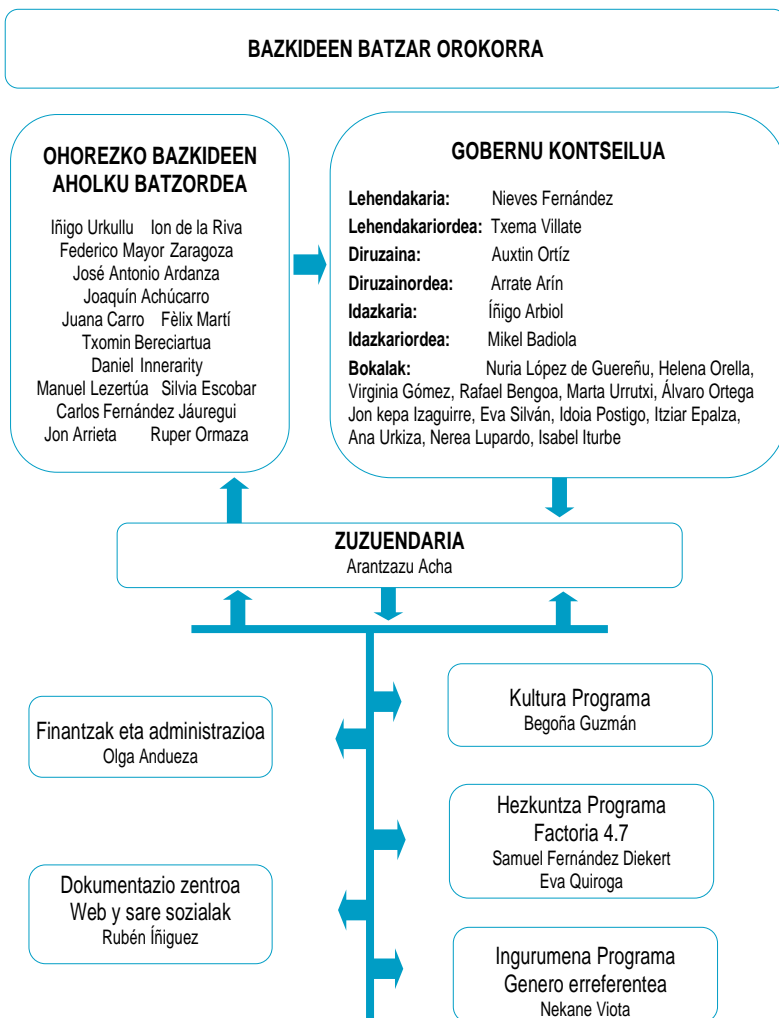

NOR GARA?

UN Etxea - UNESCO sustatzeko Euskal Herriko Elkarte irabazi asmorik gabeko erakundea da. 1991ean sortu zen eta UNESCO (Hezkuntza, Zientzia eta Kulturarako Nazio Batuen Erakundea) erakundearen printzipioak, programak eta jarduera-ildoak euskal esparruan zabaltzeko asmoa du.

2006an Onura publikokoa deklaratu, egun, elkarteak 152 bazkide ditu, eta horiek osatzen dute erakundearen gizarte-oinarria.

ORGANIGRAMA

Gainera: -13 pertsona praktikan egoitza. - BBK Fundazioarekin 2 bekadun UNESCOren Pariseko egoitza.

Berdintasunaren aldeko Herri Itunari atxikitako erakunde bilerak. Bilbo, 2023ko urriak 19

EGINKIZUNA, IKUSPEGIA

EGINKIZUNA

Nazio Batuen eta UNESCOren printzipioekin konprometitutako pertsona eta erakunde elkarte bat gara, euskal gizarteak giza eskubideen balioak bere gain har ditzan lagunduko duten jarrera indibidual eta kolektiboak sortzeko, herrien garapen iraunkorraren erronka globalaren partaide bihurtuz.

IKUSPEGIA

Nazio Batuen Erakundearen eta, bereziki, UNESCOren programa eta balioen erreferentzia izatea euskal eremuan, bereziki Nazio Batuen 2030 Agendan erreferentzia, tokiko eta nazioarteko eragileen arteko lankidetzaren sustatzaile, hezkuntzaren, zientziaren eta kulturaren ikuspegiak, bai eta giza eskubideen sustapena ere.

GENERO BERDINTASUNA

UN Etxearen ekintza osoan genero-ikuspegiak lan egiteaz gain, emakumeen erakundeek lana eta berdintasuna sustatzeko jardura espezifikoak antolatzen ditugu. Esate baterako, "Berdintasuna, iraunkortasuna eta giza eskubideak: emakumeen zeregin erabakigarria 2030 Agendan" izeneko erakunde feministen topaketa. Bertan, emakumeek eta feminismoak gure gizarteko esparru guztietan emakumeen eskubideak lortzeko duten zereginari buruzko gogoeta egin zen. Era berean, garapen jasangarriaren eremu guztietan emakumeen erakundeek egiten duten lana ezagutzera eman zen, ondoren, zailtasunak, erronkak eta aukerak bateratzeko eta elkarrekin hobeto artikulatzeko.

"Emakumeen eskubideak 2030 Agendan" online prestakuntza ere ematen dugu, erakunde feministetako eta beste sektore batzuetako profesionalen eta boluntarioen zuzendua, 2030 Agendan emakumeen eskubideei buruzko ezagutza eta hausnarketa kritikoa sustatzeko, bai eta partaidetza eta eztabaida ere, giza garapen iraunkorrerako funtsezko elementu gisa.

Emakumeen aurkako Indarkeriarik Gabeko Bizitza eta Berdintasunaren aldeko Herri Itunarekin konpromisoarekin jarraitzen dugu, eta aurten "tarteko unean" parte hartuko dugu, Generation Equality ekimen globalaren barruan. Ekimen hori Nazio Batuek sustatzen dute, eta Euskadin Emakundeak bultzatzen du.

Era berean, UN Etxearen Genero Berdintasunaren aldeko II. Planaren barruan, diagnostiko-fasea amaitu dugu. Plan honen helburua da genero-ekitatearen benetan eta modu eraldatzailean txertatzen aurrera egitea, bai gure barne-funtzionamenduetan, bai gizartearekin dugun ekintza eta elkarrekin, eta genero-berdintasunerantz eta feminismoerantz aurrera egiteko estrategiak zehazten laguntzea.

2030 AGENDA – LOCAL 2030 Koalizioa

Local2030 Koalizioa: indarrak batzen GJHen kokapena bizkortzeko. Aran Acha eta Shipra Narang Suri (UN-HABITAT). Bilbo. 2023ko urriak 24.

SDG 2023 goi-bileran eta #SDGweekend parte hartzea. Nazio Batuak, NY. 2023ko irailak 16-19.

GJHen aldeko Euskal aliantzaren aurkezpena. Gasteiz. 2023ko urriak 2.

2023. urtea oso urte bizia izan da 2030 Agenda Euskadin eta Euskaditik bultzatzeko. Erakunde publiko, pribatu, sozial eta akademikoekin batera, 2030 Agendaren aurrerapena bultzatzeko erreferentziatzko gizarte-eragilea izan da Etxea, Garapen Iraunkorren eta Giza Eskubideetan aurrera egiteko.

2030 Agendaren eta Gizarte Trantsizioaren Idazkaritza Nagusiak koordinatutako **GUNEAK 2030** programaren talde eragilearen bultzatzaileetako bat izaten jarraitu dugu, eta horren bidez, Euskadiko GJHen funtsezko alderdietan aurrera egiten lagundu dugu. Lehendakartzaren lidergoari eta bultzadari esker, Euskalitek bultzatutako GJH Kudeaketa Aurreratuaren Esparruan parte hartu eta ekarpenak egiten ditugu, Agenda 2030erako herritar anonimoak mobilizatzen ditugu, Deusto Cities Lab Katedrarekin batera, GJHen aldeko Euskal Aliantza bultzatzen dugu, eta 2030eko Agendarekin eta lokalizazio-prozesuekin lotutako Euskadiren nazioarteko proiektzioa bultzatzen dugu.

Coop & Co-rekin batera, Juan Mari Aburto alkateak 2023ko martxoaren 23an jendaurrean aurkeztu zuen **"BILBO JASANGARRIA: 2030 AGENDA ETA GJHak"** egiteko eta aurkezteko aholkuak eman dizkiogu Bilboko Udalarari. Udaleko arloekin parte hartutako prozesu baten bidez, erakundeek, erakunde pribatuek eta herritarrek bultzatutako eguneroko ekintzak identifikatu dira, balioei eta GJHei lotutakoak, gero eta udalari jasangarriago, bidezkoago, solidarioago, inklusiboago, pluralago eta anitzago baterantz aurrera egiten laguntzen dutenak.

FUTURO EN COMÚN talde eragileko entitateetako bat izaten jarraitu dugu, 2030 Agendak funtsezko zeregina izan dezan garapen jasangarrirako eraldaketa oihartzunean. Ildo horretan, 2030 Agendaren gobernantzan eragina izateko, jakintza sortzeko eta gizarte-erakundeek parte har dezaten sustatzeko prozesuen parte izan gara. Ildo horretan, 2023an, gizarte-erakundeek lurraldetik parte hartzeko prozesuari ekin genion, eta Euskadiko erreferentziatzko erakundea izaten ari gara mugimendu feministen, ekologisten, gazteen eta abarren errealitateak hurbiltzeko.

Esparru horretan antolatu ditugu "Berdintasuna, iraunkortasuna eta giza eskubideak: emakumeen zeregin erabakigarria 2030eko Agendan", "Iraunkortasunerako bideak lotzen", "Oinarritzko beharrak, eskubidea ala pribilegioa?" eta "Aldaketaren eragile gazteak: parte-hartzea eta artikulazioa gizarte justuago eta iraunkorago baterako" topaketak.

1.000 PERTSONA BAINO GEHIAGO PRESTATU DITUGU, erakunde akademiko, sozial, pribatu eta publikoetakoak, 2030 Agendan, GJHetan aurrera egiteko interesa duten hainbat erakunderekin dugun lankidetzaren barruan.

Eragile anitzeko aliantzak sustatzeko egin genuen ahalegina aitortzeko, UN Etxea jaso genuen 2024ko ekainean, ITUNAK kategorian, Cadena Ser, BBK Fundazioa, Bilboko Udala eta Eusko Jaurlaritzak antolatutako **GJH SARIEN LEHEN EDIZIOAN**. Ohore handiz jaso dugu Bilbon eta Bizkaian GJHak aurrera eramateko Itunak eta Aliantzak Eraikitzeke dimentsioari egiten diogun ekarpena eta Euskadi osoari eta mundu hobe bat sortzeari egiten dioten ekarpena aitortzen digun sari hau. Eskerrak eman nahi dizkiegu epaimahaiari eta erakunde antolatzaileei.

BEKAK

BBK-UNESCO Bekak

BBK Fundazioak eta UN Etxeak bi nazioartekotze-beka eskaintzen dituzte urtero, lan-esperientzia bat emateko UNESCOren egoitza nagusian Parisen. Beken 10. edizioan, 2 pertsona 6 hilabetez sartu ziren Egoitza Nagusian, Kultura Sektoroko Bulego Exekutiboan eta Genero Berdintasunerako Dibisioan.

BBK - UNESCO beken 10. promozioa. Mikel Garai eta Paula Muga

"Human Rights Internship Programme" Bekak

Eusko Jaurlaritzako Giza Eskubideen, Biktimen eta Aniztasunaren Zuzendaritzaren laguntzarekin, 10 pertsona trebatu ziren Genevan, Nazio Batuen Giza Eskubideen Kontseiluaren 54. bilkura-aldian. Prestakuntza-programa gazteak ahalduzera bideratu zen, giza eskubideak sustatzeko eta babesteko.

"Human Rights Internship Programme" prestakuntza-programaren 10 promozioa.

PROGRAMAK. Jarduera nabarmenak.

'La Ciudad Soñada' antzezpena. Kulturarteko Bitakora Koadernoak Ikaskuntza Komunitatea. Bilbo. 2023ko azaroak 17.

Munduko Hezkuntzaren Jarraipen Txostenaren (GEM txostena) aurkezpena. Bilbo. 2023ko azaroak 23.

KULTURA

2030 AGENDAREN KULTUR DIMENTSIONAri buruzko lan-ildoan, Kultura eta Garapen Iraunkorra- Euskadi 2030 ekimenarekin jarraitu dugu. Horren barruan, 3 bideo egin dira, arte eszenikoek, Euskadiko liburategiek eta Kultura eta Garapen Jasangarriaren Estrategia Iberoamerikarrak iraunkortasunari nola laguntzen dioten azaltzeko, eta, gainera, ekimen honen webgunea etengabe eguneratuta mantendu da. Gainera, REDSekin (Garapen Iraunkorreko Espainiako Sarea) lankidetzan aritu gara "Garapen Iraunkorrerako Hezkuntza eta Kultura" UPVEHUko Udako Ikastaroa eta "Kulturaren presentzia Garapen Jasangarriko Helburuen aurrerapen-txostenetan" tailer multieragilea antolatzeko.

ESKUBIDE KULTURALEI buruzko lan-ildoan, NBEko kontalariaren gaikako txostenetan laguntzen jarraitu dugu, gai horri buruzko aginduekin. Horrela, Bilboko Udaleko Kultura eta Gobernantza Sailarekin lankidetzan, ekarpen bateratua idatzi genuen eskubide kulturelei eta garapeneraren gobernantzari buruzko txostenetan.

Bilboko Udalarekin batera, maiatzaren 21ean, **ELKARRIZKETARAKO ETA GARAPENERAKO KULTURA ANIZTASUNAREN MUNDUKO EGUNA** ospatu genuen, Bilbao Kulturarteko Hiria III. Planaren baitako hainbat jarduerarekin, konpromiso, gobernantza, bereizkeriaren aurkako eta sentsibilizazio esparruetan. Gure hiriko eta beste latitude batzuetako artistek eta sortzaileek, hala nola Paloma Chenek, dantza-, musika- eta poesia-sorkuntzak partekatu zituzten Azkuna Zentroan, pertsona guztiek, bereizketarik gabe, bizitza kultural beteaz izateko, parte hartzeko eta gozatzeko duten eskubidea sustatuz.

2023ko maiatza eta azaroa bitartean, BBK Kunaren laguntzarekin, **KULTURARTEKO BITAKORA KOADERNOA IKASKUNTZA KOMUNITATEA** garatu genuen. Bertan, gure euskal gizartearen kulturartekotasunetik eta aniztasunetatik nola parte hartzen dugun, elkarrekin nola bizi garen eta nola parte hartzen dugun hausnartu genuen. Entzuteak, konfiantzatik eta ilusiotik abiatuta, espazio komun eta partekatua sortu dugu, giro ireki, zintzo eta loturarik eta aurreiritziarik gabeko batean, eta obra partekatu bat eraiki dugu bertan: 'La Ciudad Soñada', azaroan Bilboko BBK aretoan antzeztu zena. Era berean, Dibertsitate Funtzionala duten Pertsonen Nazioarteko Eguna dela eta, argazkigintza eta collage tailer bat antolatu genuen Bilbao FormArtekin batera, non urritasun psikiko eta intelektuala duten artistek sorkuntza artistikoari eskainitako saio bat dinamizatu zuten haurrentzako.

Bizkaiko Foru Aldundiaren laguntzarekin, **ANIZTASUNEN ALDEKO BIZKAIA** ekimenarekin jarraitu dugu. Ekimen horrek balioa ematen die beren udalerrietatik aniztasunen alde lan egiten duten pertsonen eta gizarte-erakundeen, eskubideen ikuspegitik. Aniztasunak ikastetxeetara hurbiltzen jarraitzeaz gain, 3 podcast-etan bildu ditugu osasunaren, sare sozialen eta kultura-bizitzan parte hartzeko eskubidearen inguruko pertsonen testigantzak, aniztasunen ikuspegi intersektionalek.

KULTURA-ONDAREARI buruzko lan-ildoan, bat egin dugu UNESCOk Kultur Ondare Immateriala Babesteko egindako Konbentzioaren 20. urteurrenaren ospakizunekin, "Kultur Ondare Immateriala eta Garapen Iraunkorra" proiektua garatuz, Eusko Jaurlaritzako Kultura eta Hizkuntza Politika Sailaren laguntzarekin. Otxarkoagako Prestakuntza Zentroarekin batera, Ondare Up! Otxarkoagaren bitartez, irakasleek eta ikasleek beren ondare hurbilena, auzoarena eta biztanleena aztertu zuten, aniztasunaren ikastea, elkarrizketa eta bizikidetzaren sustatuz.

Kultura-ondare immateriala eta garapen jasangarria izeneko argitalpena eta bideoa kaleratu ditugu. Ondare bizia Euskal Herrian.

Eusko Jaurlaritzako Giza Eskubideen, Biktimen eta Aniztasunaren Zuzendaritzaren laguntzarekin eta Giza Eskubideen Adierazpenaren 75. urteurrena dela eta, **HEZKUNTZA ARTISTIKOAREKIN** lotutako hainbat ekintza bultzatu ditugu, aniztasunean eskubideak eta bizikidetzaren sustatzeko. Ane Pikazaren ilustrazioekin "Mobilizatu giza eskubideen alde! Mugi zaitez!" erakusketa sortu dugu; Irantzu Lekuek Izarran (Urkabustaiz, Araba) herriko gizarte eragileekin elkarlanean egindako mural parte-hartzailea; Begira elkartearrekin batera, zinema eta giza eskubideei buruzko saio bat Bilbo rock gunean, Euskadiko lehen eta bigarren hezkuntzako ikasleekin; eta Dar Dar proiektuarekin Domingo Agirre ikastetxean (Legazpi, Gipuzkoa).

Gainera, Unai Aranzadiren "A costa dos Lançados" dokumentala estreinatu dugu, UN Etxeak ekoiztia eta Getxoko Udalak finantzatua. 2023an hainbat zinemalditan hautatu du, eta abenduan film luze dokumental onenaren saria jaso du Veracruzeko (Mexiko) X. Zinemaldian.

HEZKUNTZA

UNESCOren Munduko Hezkuntzaren Jarraipen Txostena (**GEM txostena**) aurkeztu dugu Euskal Autonomia Erkidegoan. Txosten horren izenburua 'Teknologia hezkuntzan: tresna bat noren ikuspegitik?' da, eta teknologiaren erabilera lantzen du mundu osoko hezkuntzan, garrantziaren, ekitatearen, eskalagarritasunaren eta iraunkortasunaren ikuspegitik. Besteak beste, Laura Stipanovic Abokatu eta Aliantza Ofizialak, UNESCOren GEM txosteneko lantaldeak eta Movilitik, 42 Urduiz (Bizkaia), Elkarteret eta Gaptain erakundeek Euskal Autonomia Erkidegoko hezkuntza eta teknologiaren arloko jardunbide egokien aurkezpenak egin dituzte.

FACTORÍA 4.7 – GARAPEN IRAUNKORRERAKO HEZKUNTZAREN PLATAFORMA IBEROAMERIKARRAREN aliantza estrategiko gisa, irailaren 12tik 14ra, Garapen Iraunkorrerako Hezkuntzaren arloko Ezagutzaren Eskualde Poloak (EEE), Euskadi-Nafarroak eta RCE Fryslânne (Herbehereak), formatu birtualean, 2023ko EEEen Europako Eskualde Topaketa antolatu dugu, Eskualde Jasangarriarako Hezkuntza Eraldatzailearen gaia hartuta.

Gainera, gure **CENTRE OF EXPERTISE (RCE) BASQUE COUNTRY-NAVARR** zentroaren lehenengo 2 batzar orokorrak antolatu ditugu, nazioartean eratu eta onartu ondoren. Lehenengoan, ekainaren 9an, Zumaiena ikastetxean egin zen, EEEren hasierako lan-planteamendua aurkeztu eta baliozkotu zen, EEEren egitura organikoa, gobernantzako eta komunikazioko operazionalizatu ziren eta EEEren partekatutako lan-espazio birtuala aurkeztu zen. Abenduaren 19an Egibiden (Gasteiz) egin zen II. Batzar Nagusian, honako hauetan egindako aurrerapenak bateratu ziren: Iraunkortasunerako Ingurumen Hezkuntza Sustatzeko Boost-Proiektuan, Barne Garapenerako Helburuen Auzolabean (ODI), HABIAN 2030 Gizarte Eraldaketarako Hezkuntzako Euskal Estrategian, GJHen aldeko Euskal Aliantzan eta Herriartasun Globalerako Hezkuntza Eraldatzaileko Estatu mailako Topagunean (ETCG), 4.7 Mugimenduan.

'Urdaibai Gurie' ekitaldiaren bigarren edizioa.
Madariaga dorretxea-Ekoetxea Urdaibai, Busturia. 2023ko irailak 24.

Esparru horretan, 4.7 Mugimenduaren I. Osoko Bilkuran parte hartu genuen. Bertan, 19 erakunde baino gehiago bildu ginen elkarrekin lan egiteko GJHen 4.7 helburuaren jarraipena egiteko agenda publikoan, eta, horrela, Garapen Iraunkorrerako eta Herritartasun Globalerako Hezkuntzaren garrantzia balioesteko. Saioaren helburua hausnarketa egitea eta orain arte egindako lana partekatzea izan zen, eta hurbileneko etorkizunerako ekintza-ildo nagusiak ezartzea, baita lan-egitura antolatuta eta komuna ere. Bestalde, "Garapen Iraunkorrerako eta Herritartasun Globalerako Irakas-profila" dokumentua idazten laguntzen dugu.

Zuzendaritza Funtzioaren Estatuko I. Kongresuan parte hartu genuen. "Zuzendaritzaren profesionalizazioa zentroaren autonomiarako bidean" izenburupean, Balearretako Eskola Zuzendaritzaren (CFIRDE) Centre de Formació, Innovació i Recerca zentroak antolatuta zuen. Hezkuntzaren eronkei buruzko mahai-inguru batean, UNESCOren "Elkarrekin berrimajinatu gure etorkizunak – Hezkuntzarako kontratu sozial berri bat" esparru-dokumentua aurkeztu genuen.

UNESCOK Euskadiren esperientzia Garapen Jasangarrirako Hezkuntzaren munduko estrategian funtsezko ekarpen gisa aitortzea eta txertatzea ahalbidetu dugu, Eusko Jaurilutzako Ekonomiaren Garapen, Iraunkortasun eta Ingurumen Sailarekin batera ESD-Net erakundearen "Europe-North America Regional Meeting on ESD for 2030" bilan parte hartuz, ekainaren 26an eta 27an, UNESCOren Parisko egoitza nagusian.

Bakearen eta giza eskubideen kultura sustatzen jarraitu dugu, prestakuntza- eta sentsibilizazio-jardueren bidez, UNESCOren **ESKOLA ELKARTUEN MUNDUKO SAREA** (PEA Sarea) bultzatuz. Sare horretan Euskal Autonomia Erkidegoko 16 ikastetxek parte hartzen dute.

Uztaillean, UNESCOren Eskola Elkartuen XXXIV. Estatu Topaketara joan ginen, Andorrako (Teruel) Gloria Fuertes Hezkuntza Bereziko Ikastetxe Publikoan. Bertan, tokiko, estatuko eta nazioarteko esperientziak eta hezkuntza-praktikak partekatu genituen, pertsona guztientzako kalitatezko hezkuntzaren alde lanean jarraitzeko asmoz.

"HUMAN RIGHTS INTERNSHIP PROGRAMME" prestakuntza-programaren edizio berri bat antolatu dugu, Eusko Jaurilutzako Giza Eskubideen, Biktimen eta Aniztasunaren Zuzendaritzarekin batera. Oraingo honetan, Gazteak eta Giza Eskubideak izan ditu ardatz programak, eta honako hauek izan ditu ardatz: gazteak ahalduntzea, giza eskubideak sustatu eta babesteko; "Giza Eskubideak 75" ekimena; eta Giza Eskubideetan oinarritutako Hezkuntzaren Munduko Programa, gazteen IV. etapa ardatz duena.

HEZKUNTZARAKO MUNDU PROGRAMARI BURUZKO TXOSTENERAKO ekarpena egin dugu. Giza Eskubideak (V. etapa, 2025-2029). Bertan, urrututako taldeak eskubideen titular gisa hartzea proposatu dugu, baita aniztasunaren oinarritutako bizikidetzara ere, lehentasunezko esfera gisa, Garapen Iraunkorrerako 2030 Agendaren 4.7 helburuaren esparruan.

Lehen eta bigarren hezkuntzako ikasleekin garapen iraunkorra landu nahi duten hezkuntzako irakasle eta profesionalentzako gida teoriko-praktiko moduko **MATERIAL DIDAKTIKO BERRI BAT** kaleratu dugu, ikaskuntza kritiko eta kontzienterako metodologia eta metodo berrietatik abiatuta. Argitalpen berri honek Garapen Jasangarrirako Hezkuntzaren nazioarteko esparrura hurbilketa teoriko bat egiten du, baita hezkuntzaren egungo erronka globaletara ere; eta bigarren atal praktikoago bat, ikaskuntza-egoeren bidez ikasgelan garapen iraunkorra lantzeko proposamenekin.

INGURUMENA

Krisi klimatikoa gizarte- eta ingurumen-arazo gisa eta giza eskubideekin duen harremanaren inguruan dauden arazoei eta konponbide posibleei buruz sakontzeko eta hausnartzeko, **"KILMA-KRISIAK ESKUBIDEAK URRATZEN DITU"** jardunaldia antolatu dugu ikuspegi global, ingurumeneko, kulturazintzeko eta feministatik, Zabalketa, Bizkaiko Sendagileen Elkargoa eta Mugarik Gabe erakundeen esperientziekin.

Basque Environment and Ocean Week - BEOW 2023 ekimenaren esparruan, "Iraunkortasunerako bideak lotzen: Ingurumen eta gizarte erakundeen topaketa" topaketa antolatu dugu. "Globalki pentsatu eta tokian-tokian jardun" lelopean, hainbat ingurumen eta gizarte erakunderen arteko topaketak hurbilketa, elkarriketa eta hausnarketa bateratua sustatu nahi izan zituen, pertsona guztientzako planeta jasangarriagoa eta bizigarriagoa izateko erronka komunari aurre egiteko.

Bilbao Bizkaia Ur Partzuergoak antolatzen duen "Uraren Festaren" edizio berri batean parte hartu dugu, herritarrak eta, bereziki, gazteak sentsibilizatzeko uraren erabilera arrazionala egiteko eta kutsadura saihesteko beharri buruz, ur-ekosistemen iraunkortasunaren eta biziraupenaren berme gisa.

URDAIBAI GURIE ekitaldia antolatu genuen, eta bere 2. edizioan 400 bisitari bildu ziren Urdaibaiko Ekoetxean, aisialdi, kultura, arte, artisautza eta gastronomia eskaintza zabalaz gozatzeko aukera izan zutenak. Merkaturako tailer, erakusketa eta standak % 100ean konprometitu zeuden Urdaibaiko Biosfera Erreserbarekin, eta Biosfera Naiz mugimenduaren barruan abian jarritako ekimenetako batzuk dira. Inguruarekin, pertsonen ongizatearekin, konprometitutako ekitaldi parte-hartzailea izan zen, eta Urdaibairi bizia ematen dioten eta Urdaibairen funtsa osatzen duten ekimenak eta pertsonak ikusarazi zituen.

"Hezkuntza klimatikoa. Iraunkortasuna ekinean" izeneko topaketan, iraunkortasunerako hezkuntzan lan egiten duten hainbat euskal eragilek klima-hezkuntzako esperientziak berritzeko ezagutzak, esperientziak eta hausnarketak trukatu zituzten. Besteak beste, BBK Klima, IHOB, Lauro ikastola, Zumaiena ikastetxea eta Kubxa Fundazioaren Gazte Ekoliderak ditugu.

GIZA ESKUBIDEA MODU GARBI, OSASUNTU ETA JASANGARRIAN Unibertsalki Onartzearen Aldeko Munduko Koalizioak, parte hartzen dugunak, Nazio Batuen 2023ko Giza Eskubideen Saria jaso zuen, NBERen Batzar Nagusiak 2022an giro osasuntsua izateko eskubidea aitortzearen alde egiteko funtsezko eginkizunagatik.

Informazio gehiago: unetxea.org

2023ko ARGITALPENAK

Eskuragarriak: www.unetxea.org | www.youtube.com/@UNETxea

- Kultura-ondare immateriala eta garapen jasangarria. Euskal herriko ondare bizia.
- Contribución al Informe de la Relatora Especial de la ONU en la esfera de los Derechos Culturales sobre los derechos culturales y la gobernanza del desarrollo.
- Contribución al Informe sobre el Programa Mundial para la Educación en derechos Humanos.
- Jasangarritasunerako hezkuntza ikaskuntzaegoeren bidez. Irakasleentzako gida teoriko-praktikoa.
- Mobilizatu giza eskubideen alde! Mugi zaitetz! erakusketa

Jarduera horien **14 bideo**: Ondare Kultural Immateriala eta Jasangarritasuna
Eman minutu 1 - Hitzak | Kultura eta garapen jasangarria. Euskadi 2030 | UN Fellows

'EMAN MINUTU 1' LEHIAKETA

<https://dame1minutode.org>

XIV. edizioan, 'Eman minutu bat' bideo lehiaketak 'Eman minutu 1 - OSASUNA' izenburua izan du. Edizio honetan minutu bateko ikus-entzunezko piezarik onenak, osasunerako eta ongizaterako giza eskubidea defendatu, sustatu, aldarrikatu, zabaldu eta/edo kontzientziatzeko saritu ziren. Edizio honetan 43 bideo jaso dira Euskaditik, Gaztela eta Leondik, Madrildik, Galiziatik, Argentinatik, Ekuadorretik eta Estatu Batuetatik. Gainera, Guggenheim Bilbao Museoaren TopARTE programaren eta eragin soziala duten arte eta kulturarentzako Fair Saturday 2023 Jaialdiaren esparruan, arrakasta handiz estreinatu zen Cesare Maglionik zuzendutako 'Brujas' dokumentala, "Eman minutu 1 - Bizitza" 12. edizioan sari nagusia irabazi zuena

2023 ZENBAKITAN

NAZIO BATUAK

- 5 ekarpen Nazio Batuen txostenei
- 30 bilera erakunde multilateralekin
- 2 bisita instituzional NBERa
- Nazio Batuen 10 ekitalditan parte hartzea
- Euskadiko eragileek Nazio Batuetan parte hartzea eta presentzia erraztea

FORMAKUNTZA

- 2030 Agendan eta Giza Eskubideetan prestatutako 1.000 pertsona baino gehiago
- Nazio Batuen Giza Eskubideen Kontseiluan tratatutako 10 pertsona
- 13 gazte unibertsitateko curriculum-praktiketan tutoretzapean 2030 Agendan eta Giza Eskubideetan

IRISMENA

- Antolakuntza propioko 30 ekitaldi baino gehiago 2.000 parte-hartzaile baino gehiagorekin
- 50 partaidetza baino gehiago erakunde laguntzaileekin
- 592.317 bideo-bistarate 2030 Agendari buruz
- 15 elkarrizketa komunikabideetan

ALIANZAK

- 100 erakunde aliatu 2030 Agendan eta Giza Eskubideetan aurrera egiteko
- GJHen aldeko Euskal Aliantza eta Berdintasunaren aldeko Euskadiko Ituna bultzatu dituen kidea
- Cadena Ser eta BBK 'GJH sariak' – Itunak kategorian sarituta

DATU EKONOMIKOAK

GARDENTASUNA

Gure kontuak LKS Auditores, S.L.-k ikuskatzen ditu.

Kontu-ikuskaritzaren txostenak 'Gardentasuna' atalean www.unetxea.org web gunean daude.

Sarrera pribatuen eta publikoen jatorra

SARRERAK GUZTIRA 2023

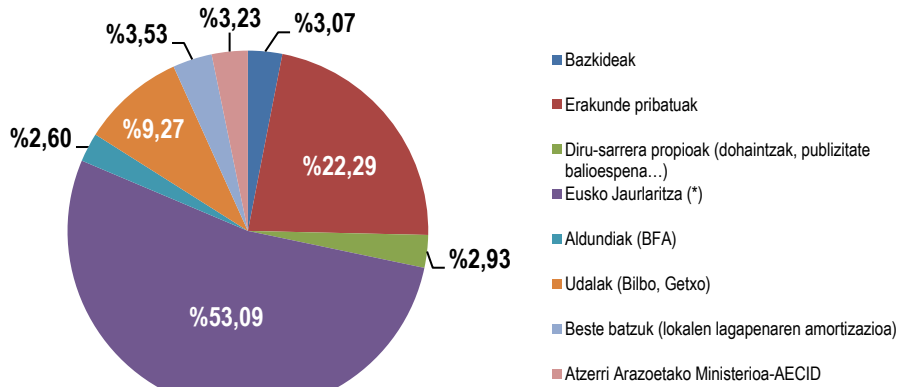
575.767,37 €

Ekarpen pribatuak eta diru-sarrera propioak

162.851,73 € %28,28

Ekarpen publikoak

412.915,64 € %71,72

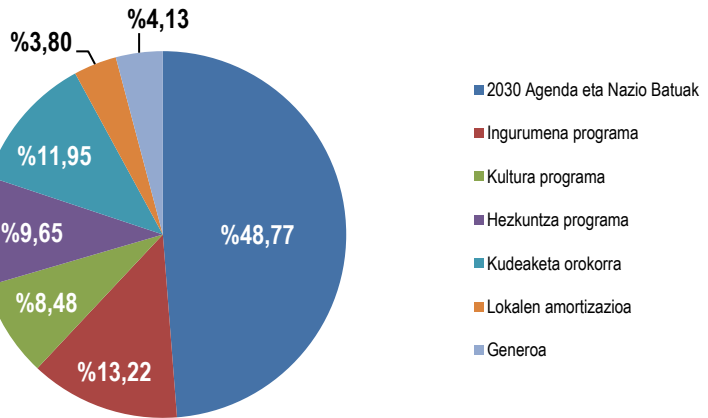
(*) Eusko Jaurlaritza:

Garapenerako Lankidetzaren Euskal Agentzia %4,51 | Ekonomiaren Garapen, Jasangaritasun eta Ingurumen Saila %12,16; Giza Eskubide, Bikimia eta Aniztasun Zuzendaritza %15,46 | Hezkuntza Saila %6,25 | Trantsizio Sozialaren eta 2030 Agendaren Idazkaritza Nagusia %6,57; Gazteria zuzendaritza %2,58 | Kultura eta Hizkuntza Politika Saila %4,56

Programetako gastua

GASTUAK GUZTIRA 2023

588.659,65€

Egoera-balantzea 2023

AKTIBOA

Aktibo ez-zirkulatzailea 103.519,78

Aktibo zirkulatzailea 308.002,71

Aktiboa guztira 411.522,49

ONDARE GARBIA ETA PASIBOA

Ondare garbia 291.604,74

Fondo propioak 59.055,82

Diru-laguntzak, dohaintzak, lagapenak 232.548,92

Pasibo zirkulatzailea 119.917,75

Ondare garbia eta pasiboa guztira 411.522,49

UN Etxeak eskerrak eman nahi dizkie 2023an gure misioaren eta ikuspegiaren alde lan egiten lagundu diguten enpresa eta erakundeek.

Gure proiektuetan laguntzen dute:

- BBK Fundazioa.
- Bilbao Bizkaia Ur Partzuergoa.

Erakundeek laguntzak:

- Diario El Correo.
- Diario de Noticias de Gipuzkoa.
- Diario de Noticias de Álava.
- Kmon Kultur Magazine.

